

UUDENMAAN 2. VAIHEMAAKUNTAKAAVA ÖSTERSUNDOMIN ALUE, EHDOTUS, LAUSUNTO

Kuntakehityslautakunta	§ 16	11.2.2015
Kunnanhallitus	§ 87	23.2.2015
Kuntakehityslautakunta	§ 50	5.4.2017

Kkl § 16/11.2.2015 Lausuntopyyntö ja aikataulu

Uudenmaan liitossa on hyväksytty Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava ja kaava on vahvistettu ympäristöministeriössä lokakuussa 2014. Kaavaehdotuksesta jätettiin kuitenkin hyväksymättä Helsingin Östersundomista Sipoon Söderkullaan ulottuva alue ja palautettiin kaava tältä osin uudelleen valmisteluun. Östersundomin alueelle ollaan laatimassa Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteistä yleiskaavaa. Tavoitteena on sovittaa maakuntakaavan ja yleiskaavan prosessit yhteen siten, että maakuntakaavassa idän suunnan merkittävä kasvuvyöhyke kytkettäisiin maakunnan aluerakenteeseen ja yleiskaavassa ratkaistaisiin alueen yksityiskohtaisempi maankäyttö. Koska yleiskaavan aikataulu pitkittyi, maakuntakaavaratkaisukin jäi odottamaan. Nyt Östersundomin yhteisen yleiskaavan luonnos on tarkentunut ehdotukseksi. Yhteistä yleiskaavaa koskevat luontoselvitykset ja Natura-arvioinnit ovat tarkentuneet, ja näin ollen myös Östersundomin alueen maakuntakaavan valmistelua on ollut mahdollista jatkaa. Maakuntakaavassa käsitelty alue on yleiskaava- aluetta laajempi.

Uudenmaan liitto pyytää Tuusulan kunnan lausuntoa 20.2.2015 mennessä. Lausunnon antaa Tuusulan kunnanvaltuusto. Lausunnolle pyydettiin lisää aikaa, mutta sitä ei kiireisen aikataulun vuoksi saatu muutamaa päivää enempää. Uudenmaan liitto pyytääkin lähetettäväksi jo kunnanhallituksen lausunnon 24.2.2015.

Östersundomin alueen maakuntakaavan on tarkoitus edetä maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi jo kesällä 2015. Valtuuston hyväksymisen jälkeen kaava saatetaan ympäristöministeriöön vahvistettavaksi.

Kaavamateriaali löytyy osoitteesta:

http://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_ostersundomin_alueen_kaava

Lähtökohdat ja kaavan keskeinen sisältö

Kaupunkirakenne on pääkaupunkiseudulla tiivistynyt ja levinnyt yhä laajemmille alueille Helsingin seudun länsi- ja pohjoisosiin. Helsinki-Porvoo - välillä kaupunkirakenteen muutokset ovat olleet koko seutuun suhteutettuna vähäisiä. Idän suunta onkin laajuudeltaan ja rakentamispotentiaaliltaan merkittävä koko seudun näkökulmasta. Valtioneuvosto päätti 28.6.2007 liittää Sipoon lounaisosan ja Vantaan ns. Västerkullan kiilan Helsinkiin. Päätöksen oli tarkoitus helpottaa itään suuntautuvaa kasvupainetta. Aloite kuntaliitokseen tuli Helsingin taholta.

Östersundomin alueen maakuntakaavassa käsitellään kaikki keskeiset alue- ja yhdyskuntarakenteen aihepiirit kuten taajama- ja viherrakenne, liikenneverkko, yhdyskuntateknisen huollon merkinnät sekä kulttuuriympäristöt.

Uudenmaan liitto laatii Östersundomin alueen maakuntakaavaa samanaikaisesti Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan kanssa. Neljännen vaihemaakuntakaavan teemoina ovat viherrakenne, logistiikka ja tavaraliikenne, tuulivoima, elinkeinot ja innovaatiotoiminta sekä kulttuuriympäristöt. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava laaditaan koko maakunnan alueelle pois lukien Östersundomin alueen maakuntakaavan alue, jota käsitellään siis omana kaavaprosessinaan 2. vaihemaakuntakaavan loppuunsaattamisena.

Kaavassa osoitetaan Helsingistä itään suuntautuva raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue Östersundomin kautta Sipoon Söderkullaan, seutuliikenteen radan ohjeellinen linjaus Mellumäestä Söderkullaan, maakunnallisesti merkittävät viheryhteystarpeet Sipoon korvesta rannikolle sekä alueella sijaitsevat Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet. Ratkaisun vaikutuksista Natura2000 -alueiden luontoarvoihin on laadittu luonnonsuojelulain mukainen arviointi ja siitä on pyydetty Uudenmaan Ely-keskuksen lausunto.

Östersundomin alueen maakuntakaavaa palvelevat samat selvitykset, kuin mitä on Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan laadinnan aikana tehty. Lisäksi joitain Östersundomin kaavaratkaisussa hyödynnettyjä selvityksiä on laadittu Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavatyön aikana.

Huomioita kaavan sisällöstä

Östersundomin aluetta kaavoitetaan tiiviinä metroon tukeutuvana alueena, joka mahdollistaa kaavaselostuksen mukaan asuntojen rakentamisen noin 70 000 uudelle asukkaalle sekä 15 000-30 000 uudelle työpaikalle. Lisähuomio: Östersundomin yleiskaavaehdotuksen aluevaraukset sallivat tuota suuren väestön lisäyksen, lehdistössä onkin ollut esillä 70 000 – 100 000 uutta asukasta. Alueelle on mahdollista sijoittaa myös huomattava määrä kaupan kerrosalaa.

Östersundomin kaava-alue sijoittuu läntiseltä osaltaan Kehä III:n varteen, Kehä III:n ja Porvooväylän leikkauskohtaan. Rakentamisalueet sijoittuvat Porvoonväylän varteen ja muodostavat Helsingin seudun aluerakenteen ns. viidettä sormea, eli kasvukäytävää idän suuntaan. Suunta on yksi Helsingin seudun potentiaalisista kasvusuunnista, ja tukeutuu oleellisesti itään suuntautuvaan suunniteltuun metroyhteyteen. Etelässä rakentamisaluetta rajaa meri ja pohjoisessa Sipoon korpi. Porvoonväylän eteläpuolisia rakentamisalueita yhdistää Vanha Porvoontie. Kaavan toteutuminen vaatii metroinvestoinnin.

Maakuntakaavassa alueen keskus on osoitettu Sakarinmäkeen, joka on merkitty keskustatoimintojen alueena, tarkempaa luokkana valtakunnan keskuksen, pääkaupunkiseudun aluekeskus, missä vähittäiskaupan suuryksikköjen kerrosalaa ei enimmäismitoiteta. Sakarinmäen välittömään yhteyteen on osoitettu lisäksi seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön kohdemerkintä, jonka mitoitus on 100 000 kem².

Kaavaratkaisu vaikuttaa seudun keskuksesta käsin katsoen jonkin verran takapainoiselta huolimatta siitä, että lännessä alue asettuu myös yhden valtakehän, Kehä III:n yhteyteen. Ratkaisussa Kehä III:n ympäristö eli kytkentä suurtaajamaan, ja myös ns. viidennen kasvusuunnan alkutyvi muutenkin vai-

kuttaisi jäävän jonkin verran ohueksi. Huomioita kiinnittää myös se, että vastaavasti Sakarinmäessä on vähittäiskaupan tuplamerkintä: Keskustatoimintojen alue ilman vähittäiskaupan rajoitusta ja sen lisäksi välittömässä läheisyydessä, keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella sovellettava seudullisen vähittäiskaupan suuryksiköt salliva ja niitä mitoittava merkintä (Merkitykseltään seudullinen suuryksikkö).

Östersundomin, idän suunta on yksi seudun kasvusuunnista/-sormista, Pääradan (Kerava-Järvenpää-Tuusula), Nurmijärven, Vihti-Lohjan ja Kirkkonummen suunnan ohella. Näistä olevaan raideyhteyteen tukeutuvat Pääradan ja Kirkkonummen (ns. Rantarata) suunnat. Suhteellisen yhtenäinen taajamarakenne etenee pisimmälle Pääradan suunnassa, vastaavasti idän suuntaan taajamarakenne on edennyt nykyisellään niukimmin.

Tuusulan kunnan lausunto

Tuusulan kunta ei ole Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen yhteydessä lausunut mitään Östersundomin alueen maankäytöstä. Tuusulan kunnalla ei ole myöskään lausuttavaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta.

Lisätietoja: kaavasunnittelija Henna Lindström, 040 314 3513
kaavasunnittelija Mika Heikkilä, 040 314 3519

LIITTEET

- Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue, ehdotus

Muu kaava-aineisto on nähtävissä osoitteessa:
http://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_ostersundomin_alueen_kaava

Ehdotus

Kkj

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

– antaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen ehdotuksesta seuraavan lausunnon

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

– tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Khall § 87/23.2.2015

Koska lausunto tulee antaa jo 24.2. mennessä, lausunnon antaa valtuuston sijasta kunnanhallitus.

Liitteenä uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue, ehdotus

Muu kaava-aineisto on nähtävissä osoitteessa:
http://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_ostersundomin_alueen_kaava

Ehdotus
Kj

Kunnanhallitus päättää

- antaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Tuusulan kunnan lausunto

Tuusulan kunta ei ole Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen yhteydessä lausunut mitään Östersundomin alueen maankäytöstä. Tuusulan kunnalla ei ole myöskään lausuttavaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksesta.

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kkl § 50/5.4.2017

Östersundomin alueen maakuntakaavaehdotus

Östersundomin kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja lausunnoilla tammi-helmikuussa 2015. Ehdotuksesta pyydettiin myös luonnonsuojelulain edellyttämät Natura-lausunnot Metsähallitukselta ja Uudenmaan ELY-keskukselta. Lausunnoissa todettiin, että kaavaratkaisusta on merkittävää haittaa lintudirektiivien linnustolle. Maakuntahallitus päättikin palauttaa kaavaehdotuksen takaisin valmisteluun. Östersundomin alueen maakuntakaavan jatkovalmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota Natura-alueisiin sekä liikennejärjestelmään.

Uusista kaavavaihtoehdoista pyydetään lausuntoja 21.3.– 28.4.2017 välisenä aikana. Lausunnot pyydetään Uudenmaan ELY-keskukselta, kunnilta, muilta kaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä sekä ministeriöiltä. Lausuntojen jälkeen maakuntahallitus päättää, kumpi vaihtoehdoista viimeistellään nähtäville asetettavaksi kaavaehdotukseksi. Lyhyen lausuntoajan vuoksi lausunnon antaa kunnanhallitus.

Östersundomin kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville syksyn aikana, jolloin kaikilla kaavan osallisilla on mahdollisuus antaa kaavasta muistutus. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan joulukuussa 2017.

Östersundomin alueen maakuntakaava koostuu kaavakartasta, merkinnöistä ja määräyksistä sekä kaavaselistuksesta. Lisäksi kaavaan kuuluu kartta kumottavista merkinnöistä. Kaavakartta, kartta kumottavista merkinnöistä sekä merkinnät ja määräykset ovat vahvistettavia asiakirjoja. Kaavaselistusta ja sen liitekarttoja ei vahvisteta.

Kaavaehdotuksen vaihtoehdot

Östersundomin kaavaehdotuksesta on laadittu kaksi vaihtoehtoa: Pohjoinen ja Suora. Vaihtoehtojen nimet viittaavat kaava-alueen länsipuolella esitettävään kahteen vaihtoehtoiseen metrolinjaukseen Vantaan Länsimäen ja Länssisalmen alueilla ja niihin liittyviin taajama-alueiden maankäyttöratkaisuihin. Muita eroavaisuuksia ei ole.

Muutokset 2015 nähtävillä olleeseen maakuntakaavaehdotukseen koskevat lähinnä taajamarakennetta, viherrakennetta ja metrolinjausta. Lisäksi määräyksiä on tarkistettu. Seutuliikenteen rata osoitetaan ohjeellisella merkinnällä Helsingin Mellunmäestä Sipoon Majvikiiin. Edellisessä kaavaehdotuksessa merkintä oli osoitettu Mellunmäestä Söderkullaan asti. Majvikista Söderkullaan osoitetaan liikenteen yhteystarvetta kuvaava kehittämisperiaatamerkintä, jolla tarkoitetaan erityisesti joukkoliikennettä. Myös raideliikenteeseen tukeutuvaa taajamatoimintojen aluetta on supistettu metrolinjan lyhentyessä Sipoon alueella.

Maakuntakaavaa laaditaan samanaikaisesti Helsingin, Vantaan ja Sipoon valmisteleman yhteisen yleiskaavan kanssa. Maakuntakaavassa käsitelty alue on yleiskaava-aluetta laajempi.

Tuusulan kunnan lausunto

Tuusulan kunnalla ei ole lausuttavaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksista.

Lisätietoja: yleiskaavasuunnittelija Henna Lindström, 040 314 3513

Kaava-aineisto on nähtävissä osoitteessa:
<http://www.uudenmaanliitto.fi/ostersundom/lausuntoaineisto>

Ehdotus
Kp

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää

– antaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen ehdotuksista yllä olevan lausunnon

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

– tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Khall § 153/10.4.2017

Ehdotus
Kkj

Kunnanhallitus päättää

– antaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen ehdotuksista seuraavan lausunnon:

Tuusulan kunnalla ei ole lausuttavaa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen kaavaehdotuksista.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

ote
Uudenmaan liitto
kaavoitus